

Jóan Karl Høgnesen, fyrrverandi leiðari á V&B tænastuni:

John Petersen tosaði ikki við meg um Nólsoyar Páll

- Tingið og Landsstýrið avgjördu at keypa vaktarskip, og sum leiðari á V&B var tað mín uppgáva at føra avgerðina út í lívið, sigur Jóan Karl Høgnesen

DAGNY JEONSEN
JENS KR. VANG

Ein av orsøkum til at leiðarin á Vaktar & Bjargingartænastuni hevur verið so tigandi um keypið av Nólsoyar Páll og góluna, sum stóðst av hesum máli, er, at hann valdi at vera loyjalur, og tí ikki vildi leggja seg út í málið við Landsstýrið.

Nú, tá avtornar, veit hann ikki rættliga um hann valdi røttu loysnina. Av tí at politikarar og serliga John Petersen, landsstýrismaður, heldur valdi at tosa við fjølmiðlarnir um málið, hevur tað ikki spart fyrrverandi leiðaran fyri persónligar ákoyringar, sum hann ikki heldur seg hava uppihótið.

Jóan Karl Høgnesen var staddur í Klaksvík í síðstu viku, tá hann í útvarpinum hoyrði, hvussu hart tað leikaði á í tinginum í málinum um Nólsoyar Páll.

Aftaná tíðindini setti hann seg at skriva uppsøgnina, gekk sær síðan ein langan túr, fyri ar umhugsastøðu sína.

Tímdur ikki meir

Heimafturkominn tosaði hann við konuna um hetta, og tey vóru samd um, at hetta tímdur tey ikki at standa modell til.

Sama kvøldið 28. januar kl. 23.50, faxesi Jóan Karl Høgnesen uppsøgnina til John Petersen, landsstýrismann í fiskivinnumálinum.

50 ára gamli Jóan Karl Høgnesen er útbúgvin skipsfari. Hann hevur siglt við trolarum og var stýrimaður hjá A.P.Møller í tvey ár, áðrenn hann í 1972 fór í tænastu í donsku sjóverjunum. Hann sigldi við sjóverjuskipinum í tvey ár, og fór síðan á yvir-mannaskúla og fór umboð aftur á verjuskipini í Føroyum og í Grønlandi, til hann í 1979 fór undir víðari útbúgving. Síðani hevur hann arbeitt innan donsku sjóverjuna á landi, á Marinustøðini í Havn, í Danmark og í Grønlandi. Hann er framvegis tænastumaður í donsku sjóverjunum.

Hópin arbeidstilboð

Nú hann ikki longur er á Vaktar & Bjargingartænastuni, hann hevur farloyvi í sínum starvi í sjóverjunum, hevur hann fingið í boði at arbeiða á landi í Føroyum, Danmark og í Grønlandi.

Viðurskiptini á Vaktar & Bjargingartænastuni vóru ikki serliga góð, tá nýggi leiðarin tók við eftir John Ziskasson, sum fór frá stutt eftir.

- Eg kendi meg ikki serliga vælkomman, tí eftir hvat skilt, so vildu teir hava annan leiðara, sigur Jóan Karl Høgnesen, um tíðina í fyrstuni á stovnum, sum seinni skuldi vísa seg at gerast enn meira ruðuleikakend.

- Tað var kortini spennandi at byrja, tí har var so

nóg, sum skuldi byggjast upp, av tí at viðurskiptini vóru so óskipað. Tað var eg ikki vanur við í mínum starvi frammanundan.

- Eg visti kortini eftir stuttari tíð, at hetta ikki var eitt varandi starv fyri meg. Hóast eg kundi verða verandi til 1998, so umhugsaði eg at fara aftur í donsku sjóverjuna.

Málið fór av sporinum

- Tá tað í Nólsoyar Páll málinum varð lagt eftir mær persónliga, tók eg avgerðina.

- Eg havi ikki persónliga keypt skipið, men gjørdi bert eftir boðum úr tinginum og landsstýrið. Teir fingu upplýsingar um skipið.

- Veruleikin er, at málið fór av sporinum, sigur Jóan Karl Høgnesen, sum vísir á, at hann longu í 1995 gjørdi landsstýrinum greitt, at standurin á verjuskipinum var ov vánaligur, og at tað var neyðugt at skaffa annað skip, av tí at Ólavur Halgi var gamal og ikki væl hóskaði skip.

Boðini úr Landsstýrinum vórðu, at vit skuldu hava eitt fyrirskipið í eini seks- átta ár. Tá kom Nólsoyar Páll inn í myndina. Við keypi og umvæling var mett at skipið siglingarklart kostaði 11 mió. krónur, var metingin hjá Jóan Karl Høgnesen.

Landsstýrið segði, at hetta var ov stór upphædd. Síðani varð pílkað av upphæddini og teir komu til 9,2

mió. krónur, sum landsstýrið góðkendi.

Klassingarmennin vóru ikki nóg neyvir

Síðani fór Skipasýnið at kanna skipið. Hetta vóru menn úr Danmark, men teir høvdu einki serligt at siga um umvælingar, men at skipið kundi fáast innan fyri karmarnar av ásettu upphæddini. Leiðarin á Vaktar & Bjargingartænastuni gav sitt tilmæli til keypið, treytað av at aksil og botnur skuldi kannast nærri.

- Veruleikin er, at sýnmenninir hjá klassingini ikki vóru nóg neyvir, og at klassingin ikki hevði sett krøv til seljaran, so sum tað átti at gera, og tryggingin góðtók eisini keypið. Tí boðu teir føroysku klassingarmenn stuðla mótvegis seljaranum. Tá komu onnur krøv til, umframt at pressan fórði seg ósakliga fram í málinum, og tá var einki at gera.

- Tá skip verða keypt, verður altíð avtalað um møguleg krøv aftaná til seljaran og hvar rætturin skal vera. Í hesum føri vildu fraklendingar hava rættin í Paris, og vit kravdu hann at verða í Keypmannahavn.

- Tá avtornaði varð avgjørt at hesin rættur skuldi vera í London, greiðir Jóan Karl frá søgugongdini um Nólsoyar Páll.

Skipið kundi væl

nýtast seks - átta ár

- Heldur tú framvegis, at Nólsoyar Páll kann nýtast sum verjuskip?

- Ja, eg haldi, at vit skuldu gjørt skipið lídugt, fyri síðani at stríðst um peningin aftaná, sigur Jóan Karl Høgnesen.

Hann fær fram, at Nólsoyar Páll er gott sjóskip, og saktans kundi nýtast í ávísa áramálið, til peningur var tøkur til nýtt skip.

- Eg haldi, at hetta skipið er betri vaktarskip enn Tjaldrið, to at Tjaldur hevur tann fyrirun, at tað er bygt til at sleipa, men málið fór sum sagt av sporinum.

- Hvar tað verði ein fyrimunur, at tá ikki vildi tosa við pressuna, og av tí verður hildin at vera hástóður?

- Eg veit ikki um eg eri hástóður, men eg vildi ikki geva eftir fyri trýsti frá pressuni. So kom John Petersen, landsstýrismaður upp í málið. Eg helt ikki, at eg gjøgnum pressuna skuldi kjakast við landsstýrismannin um innanhýsis mál.

Jóan Karl Høgnesen: - Eg kenni meg ikki rættliga væl soleiðis at vera jagstóður og at John Petersen hevur viðgjørt meg so ósmiliga á tingi, serliga tá hann hevur fíggarligu ábyrgdina av málinum

Leiklutin hjá John Petersen

- Tá John Petersen einki hevði ímóti hesum, lat eg hann yvirtaka samskipti við pressuna, sigur Jóan Karl Høgnesen.

Hann veit ikki nú aftaná, um hann tók røttu avgerðina, men hann ivast onga løtu, at tað var John Petersen sum grugaði málið.

- Heldur tú at John Petersen hevur brúkt málið til politiskan luttøving?

- Eg dugi ikki at meta um hansara leiklut, tað havi eg ikki førleika til, og tað er heldur ikki mín uppgáva, sigur Jóan Karl Høgnesen.

- Um eg eri hástóður? Tað haldi eg ikki, men eg eri disiplinaryaður og arbeidssamur, men eg eri til at tosa við, hóast tað skulu góðar grundir til, at eg broyti hugsan, sigur Jóan Karl Høgnesen, sum heldur, at fólk í Føroyum hava nóg av læra, og at tað hevur samfelagið sum heild eisini.

Samfelagið nóg av læra

Um kostnaðarmetingar minnr hann á, at Dúgván kostaði 13 mió. krónur meir enn ætlað, tá hon varð bygd. Jóan Karl Høgnesen heldur eisini, at nóg skal

til, áðrenn landsumsitignin fæst at virka, og at ov nóg málsviðgerð fer fram í fjølmiðlunum.

- Tað er væl, at vit hava lógina um alment innlit, men tað ber ikki til at veita innlit, meðan málið verður viðgjørt.

- Var ein orsøkin í starvinum, at tú í donsku sjóverjunum hevur havt fastar mannagongdir, sum t.d. vit ikki hava í Føroyum?

- Í sjóverjunum hava vit greiðar reglur fyri, hvat tú skal gera, og hvat hini gera.

Á Vaktar & Bjargingartænastu eru ongar reglur gjørdar fyri arbeiðið. Hetta er ein totalur tørvur. Leiðsluskipanin úr Landsstýrinum til stovnarir eru undir allan kritikk - har er stutt sagt eingin skipan.

A mínum stovni var ein lóg frá 1978 við trimum - fyra lógargreinum, men als eingin reglugerð. Í 1995 kom kunngerð um fiski-veidueftirlitið, men heldur ikki nøkur reglugerð. Tað er als ongar reglur fyri, hvat tú skal gera ella ikki gera.

- Sammett við donsku sjóverjuna, so eru har hópin av reglum fyri mínum øki.

Framhald á síðu 12

Jóan Karl Høgnesen: - Eg havi lært ymisk, eitt nú, hvussu illa føroyska landsumsitignin er fyri, og at tú sum stjóri stendur einsamallur, tá trupulleikar stinga seg upp. Allir blaka frá sær, eisini landsstýrið